

2020-mål og midler

Socialminister
Manu Sareen og
forbundsformand
Benny Andersen tager
temperaturen på de
sociale 2020-mål

6/2015

13. MARTS

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 7/2015, der udkommer den 27. marts, er mandag den 16. marts kl. 12. Deadline for stillingsannoncer til 8/2015 er den 25. marts kl. 12. For tekstsiderannoncer er deadline til 8/2015 mandag den 23. marts.

Redaktionen af 6/2015 er afsluttet den 5.3.2015

Abonnement

Abonnementspris 2015:
969,00 kr. inkl. moms (24 numre)
Løssalg: 48,00 kr. + porto

Oplag

43.445 i perioden
1.7.13-30.6.14

Produktion

Datagraf Communications A/S, Aarhus

Forsidefoto

Søren Kjeldgaard

KOMMENTAR

Jeg synes, vi både på det kommunale og regionale arbejdsområde har opnået væsentlige forbedringer, som vores medlemmer kan være rigtig godt tilfredse med

Fin OK-aftale i hus

Af Benny Andersen
Forbundsformand

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

Overenskomstforhandlinger er en helt særlig disciplin, som kræver sit af alle deltagerne. Det gjorde forhandlingerne også i denne omgang, som blev en lang og ind imellem udmarvende proces. Men resultatet var kampen og de lange forhandlinger værd!

Jeg er især glad for, at vi fik en aftale i hus, der betyder ekstra penge i lønningsposen til medlemmerne. Efter to overenskomstfornyelser med meget beskedne lønstigninger lå et plus på lønnen højt på mange medlemmers ønskeliste. Vi har med denne overenskomstfornyelse opnået generelle lønstigninger på 5,42 pct. over en treårig periode. Det er en reallønsforbedring, jeg tror, at alle vil kunne mærke på lønchecken.

Oven i det, har vi fået forhandlet en rigtig fornuftig arbejdstidsaftale på døgnarbejdsområdet på plads. Vi har opnået et uddannelsesprojekt for de lavets lønnede ufaglærte. Vi har fået et rejsehold til arbejdsmiljøområdet i hus. Vi fik juleaftensdag som helligdag. Vi undgik de varslede forringelser på seniorområdet. Vi fik en god udvidelse af vores kompetencefond – og en helt ny konstruktion på det regionale område. Og vi har formået at holde fast i de for os så vigtige TR-rettigheder.

Kort sagt: Jeg synes, at vi både på det kommunale og regionale arbejdsområde har opnået væsentlige forbedringer, som vores medlemmer kan være rigtig godt tilfredse med.

Ikke mindst forhandlingerne om den nye arbejdstidsaftale var forudset med bekymring af mange. Der var en frygt for, at arbejdsgiverne ikke ville være villige til at nå til enighed om en ordentlig og fleksibel aftale. Sådan blev det ikke. Vi nåede sammen frem til en arbejdstidsaftale, som på mange måder tilmed er bedre end den, vi havde før. Og det er der grund til at være tilfreds med. Vi ved, at arbejdstidsaftalen betyder meget for de socialpædagoger, der arbejder aften og nat. Ikke mindst muligheden for afspadsering. Det er afgørende, at den måde, arbejdet tilrettelægges på, skaber den nødvendige balance mellem arbejds-, fritids- og familieliv. Derfor var det vigtigt for os, at når medlemmer arbejder om aftenen og natten, så optjener de automatisk timer til afspadsering. Med den nye aftale har vi sikret, at af alt arbejde efter kl. 17, optjenes der automatisk timer til afspadsering på samme måde, som vi kender det i dag. Og det uanset hvornår tjenesten påbegyndes. Samtidig forhøjes betalingen for arbejde om aftenen og natten.

Det har været et langt sejt træk, men jeg synes vi har rigtig meget at være glade for med dette forlig, som netop er blevet enstemmigt godkendt af vores hovedbestyrelse. Næste skridt er, at vores medlemmer skal stemme om aftalen. Jeg håber at rigtig mange vælger at bruge deres demokratiske ret og stemmer. Og jeg håber, I stemmer ja – for der er i min optik tale om et solidt og godt forlig.

INDHOLD

FOTO: SUREN KJELDGAARD

04 OK 2015
Så er (næsten) alle aftaler i hus

06 2020-MÅL

Halvandet år er der gået siden regeringen lancerede de sociale 2020-mål. Dengang kaldte Socialpædagogernes formand Benny Andersen dem for et paradigmeskift i dansk socialpolitik, og det har de også vist sig som, siger både han og socialminister Manu Sareen i et dobbeltinterview, hvor de gør status over arbejdet med 2020-målene. De er med til at skabe en sammenhængende socialpolitik, mener de. Men der er lang vej endnu, og særligt den lokale indsats ude i kommunerne bekymrer – og her er Manu Sareen klar til at se på, hvordan man kan få kommunerne til at skifte fra det korte til det lange lys, når det handler om indsatsen på udsatte-området

06 Ministeren, målene og midlerne

12 PÅRØRENDE

Det startede som en drøm for seks år siden: To mødre med sønner med multiple handicap ville skabe et bofællesskab, hvor deres sønner kunne bo, når de blev voksne. I dag er drømmen realiseret med bofællesskabet Lykke Marie i Slangerup. Nu møder drømmen virkeligheden i form af hverdagspraksis, love og arbejdstidsregler, og forældrenes ambitioner og forventninger møder personalets faglighed. Det kræver en klar rollefordeling og åbenhed og vilje hele vejen rundt, fortæller de to mødre, lederen og en medarbejder

12 Drømmen møder virkeligheden i hverdagen

16 Forældrene er hele tiden med

ILLUSTRATION: PASCAL MENSIER / SHUTTERSTOCK

20 MAGTANVENDELSER

Sidste år blev en forstander dømt for vold efter bl.a. at have ført en dreng fra sit værelse og ind i et opholdsrum, hvor han skulle rydde op efter hærværk. Dommen chokerer den dømtes advokat, Torben Koch: 'Ansatte på fx døgninstitutioner bør have beføjelser, så de i sådan en situation må føre den unge og sige: 'Nu skal du komme med'. Hvis de ikke kan sætte sig i respekt, forrykkes magtbalancen mellem de anbragte og de ansatte'. Socialpædagogernes formand, Benny Andersen, er uenig: 'Socialpædagoger har mange faglige og pædagogiske redskaber til at sætte grænser for børn og unge. Men at 'sætte på plads' via magt er bestemt ikke et af dem. Og det skal det heller ikke være'

20 Voldsdom chokerer advokat

22 FREMTIDSVISION
KL vil fremme udsatte børns chancer

24 SFI-UNDERSØGELSE
Metodemidler på botilbud

26 BRUGERUNDERSØGELSE
Tilfredshed med boformer for hjemløse

OK 2015

Så er (næsten) alle aftaler i hus

OK-aftalerne er efter godkendelsen i hovedbestyrelsen klar til urafstemning – samlet set et godt og solidt forlig, mener forbundsformand Benny Andersen

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Efter mange og lange forhandlinger er alle aftaler om en ny overenskomst nu på plads mellem Socialpædagogerne og arbejdsgiverne i kommuner og regioner. Forbundets hovedbestyrelse har efterfølgende – enstemmigt – godkendt aftalerne, og nu skal forbundets medlemmer så vende tommelfingeren op eller ned i urafstemningen, der starter i disse dage og slutter 29. marts.

Og forbundsformand Benny Andersen opfordrer medlemmerne til at stemme ja:

– Med aftalen kan vi sætte hak ved rigtig mange væsentlige ting. Vi står med et godt og solidt forlig, der først og fremmest sikrer vores medlemmer en god reallønsfremgang og en god arbejdstidsaftale, siger han.

De generelle lønstigninger på KL-området bliver på 5,42 pct. over de næste tre år. Det vil betyde en reallønsfremgang, da priserne i de tre år kun forventes at stige med mellem 3 og 3,8 pct. – lige i øjeblikket er prisstigningerne endda på et endnu lavere niveau.

Derudover peger Benny Andersen på en række andre resultater:

– Vi har fået et rejsehold til arbejdsmiljøområdet i hus, og vi har aftalt et projekt om voldsforebyggelse med KL. Vi undgik de varslede forringelser på seniorområdet. Vi fik en god udvidelse af vores kommunale kompetencefond – og en helt ny kompetencefond-konstruktion på det regionale område. Og så har vi formået at holde fast i de for os så vigtige TR-rettigheder. Jo, jeg synes, at vi og vores medlemmer kan være godt tilfredse med aftalen, siger Benny Andersen.

Oven på den store OK-aftale med kommunerne, der blev indgået midt i februar, faldt også den generelle aftale med regionerne på plads. Den

ligner på de afgørende punkter forliget med KL, og det er Socialpædagogerne tilfredse med, siger Benny Andersen, der også er glad for enigheden om et projekt, der skal styrke, udvikle og fremtidssikre den danske model.

Holdbar arbejdstidsaftale

Efter de store generelle forlig var der afsat 0,4 pct. af den samlede ramme på 6,47 pct. til organisationernes egne forhandlinger.

Det store dyr i åbenbaringen i Socialpædagogernes egne forhandlinger med KL var den nye arbejdstidsaftale på døgnområdet.

Aftalen berører langt hovedparten af de socialpædagoger, der arbejder i kommunerne på 'den store socialpædagogoverenskomst', og på forhånd så det ud til at blive svært at nå frem til en aftale, men det lykkedes, og Benny Andersen kalder aftalen 'rigtig fornuftig og sammenhængende'.

– Det var en bunden opgave – og en tung sådan – men jeg synes, at det er lykkedes at løse den, siger han.

Arbejdstidsaftalen har 'slugt' langt størstedelen af de 0,4 pct., der var til rådighed, men Socialpædagogernes formand vurderer, at det var værd at gå efter det, han kalder 'en holdbar aftale':

– Den nye arbejdstidsaftale er mere enkel og overskuelig og udgør en afbalanceret harmonisering af reglerne på døgnområdet i kommunerne. Men samtidig har vi sikret, at der fortsat og automatisk optjenes timer til frihed ved arbejde om aftenen og natten – og med det nødvendige fokus på arbejdsmiljøet. Vi har skabt en fremtids-sikret arbejdstidsaftale, siger Benny Andersen om aftalen, der er den første nye arbejdstidsaftale på døgnområdet siden 1981.

Centralt i den nye aftale står også den såkaldte 37/3-regel. Den hidtidige udgave af reglen har betydet, at man efter 37 timers arbejde i vagter, der var påbegyndt efter kl 14, fik ret til tre timers afspadsring. Den nye arbejdstidsaftale betyder, at alt arbejde efter kl 17 afspadsres med samme faktor som før – uanset hvornår man møder.

Samtidig indeholder den nye aftale en forhøjelse af ulempetilægget efter kl. 17. For en

Med aftalen kan vi sætte hak ved rigtig mange væsentlige ting. Vi står med et godt og solidt forlig, der først og fremmest sikrer vores medlemmer en god reallønsfremgang og en god arbejdstidsaftale

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

gennemsnitslønnen socialpædagog vil forhøjelsen betyde godt 5 kr. mere i timen.

Ulempe og MED-indsats

Tillægget er ikke længere et kronetillæg, men et procentuelt tillæg, og det førte til indvendinger fra flere medlemmer af hovedbestyrelsen under behandlingen af OK-aftalerne: Ulempen ved den skæve arbejdstid er vel lige stor for alle – for den nyuddannede med en startløn og den erfarne med anciennitet, lød argumentet.

Benny Andersen pegede som svar på, at det var den løsning, der var mulig at få, da KL stod fast på, at den del skulle harmoniseres med reglerne på sundhedsområdet, men at han også fandt det naturligt, at tillægget afspejler den anciennitet, medarbejderne har.

En anden knast i forhandlingerne med KL har været kommunernes ønske om at ændre MED-systemet på en måde, der ville have svækket organisationerne betydeligt. Det endte med et kompromis, som fastholder forhandlingsorganerne og præciserer kompetencerne i hoved-MED, men flere medlemmer af hovedbestyrelsen udtrykte alligevel bekymring for MED-arbejdet.

Der var ønske om en tydeliggørelse af, at der med den nye aftale ikke er givet carte blanche til kommunerne, og hovedbestyrelsen gav hinanden håndslag på, at der skal gøres en forstærket indsats i forhold til MED-repræsentanterne, og det bliver et tema på et kommende hovedbestyrelsesmøde.

Forringelser afvist

Et andet vigtigt element i den nye arbejdstidsaftale er, at alle, der er omfattet af socialpædagogoverenskomsten i kommunerne, fremover får juleaftensdag som helligdag, uanset om man er på arbejde eller ej. Det er Benny Andersen også tilfreds med:

– Det er et gammelt krav og ønske fra vores medlemmer, og det er nu lykkedes at få det med i den nye aftale. Vi er samtidig blevet enige om en række principper for, hvordan arbejdstiden skal tilrettelægges. Der er øget fokus på, at arbejdstid er noget, der skal drøftes på arbejdspladsen. Det er også godt, siger han.

Og så peger han på, at det samtidig lykkedes at afværge en række forringelser: Som et led i en harmonisering og forenkling af arbejdstidsreglerne havde KL ønsket ændringer i forhold til weekendarbejde, omlægning af tjenesten, mulighed for daglig arbejds længde på 12 timer og mulighed for frivilligt merarbejde. Men også på de områder er de to parter blevet enige:

– Alle disse ændringer ville have betydet forringelser for vores medlemmer, og derfor har vi hele vejen igennem afvist dem. Så jeg er meget glad for, at KL også har indset, at de ændringer ville medføre en øget belastning og fare for at forringe arbejdsmiljøet ved ikke at have den nødvendige og afgørende balance mellem arbejdsliv og familieliv, siger Benny Andersen.

Pension og projekter

Forliget om socialpædagogoverenskomsten i kommunerne og arbejdstidsaftalen er landet samtidig med en række aftaler på andre områder. Der er indgået forlig for lederne, pædagoger i særlige stillinger og på det forebyggende og dagbehandlende område – tre overenskomster, som forbundet har sammen med BUPL og FOA.

De tre overenskomster er ikke omfattet af arbejdstidsreglerne, så der var de 0,4 pct. til rådighed i forhandlingerne – dog blev en mindre del af puljen skudt ind i den kommunale kompetencefond.

Og så blev pengene ellers brugt til pension – en forhøjelse, der slår igennem 1. april 2016: Lederne pension forhøjes til 16,02 pct. Pædagoger ansat i særlige stillinger får forøget deres indbetaling til 15,4 pct. – dog sådan, at de fra 1. april næste år kan vælge frit, om de i stedet vil have de 0,4 pct. som løn i stedet for pension. Og endelig får pædagogerne på det forebyggende og dagbehandlende område en pensionsstigning på 0,38 pct., så de fra 1. april 2016 ligger på 14,97 pct.

For de sidste grupper er der i aftalen desuden indsat en bemærkning om, at det ikke er hensigten, at en medarbejder skal oppebære den rene grundløn i en længere periode, og at der skal arbejdes målrettet i kommunerne med at anvende kriterierne for kvalifikations- og funktionsløn.

Lederoverenskomstens lønbestemmelser udvides med en bemærkning om, at der ved grundlønssfastsættelse skal tages hensyn til stillingens samlede ansvar og kompleksitet med afsæt i den afgæede leders løn.

Endvidere er der aftalt to projekter: Et, der skal belyse vilkår og forhold for pædagoger i særlige stillinger og på det forebyggende og dagbehandlende område – bl.a. med henblik på beskyttelse af fritid – mens der på lederområdet kastes kræfter i et projekt i Væksthus for Ledelse om fagprofessionel ledelse i krydsfeltet mellem fag og ledelse. ■

Læs mere om OK-aftalerne på www.sl.dk/ok2015

Fortsat udeståender

Forhandlingerne om omsorgs- og pædagogmedhjælperne, lærerene i staten og lærerne i regionerne er ved redaktionens deadline endnu ikke afsluttet.

Læs mere og følg med på www.sl.dk/ok2015

2020-MÅL

Ministeren, målene og midlerne

Det at arbejde med vidensgrundlaget er jo også en del af det paradigmeskifte, vi talte om. Det er blevet mere 'tilladt' at insistere på vidensgrundlaget

Manu Sareen,
socialminister

Halvandet år efter lanceringen fremstår de sociale 2020-mål fortsat som indlysende rigtige, og de har allerede ændret meget i tilgangen til indsatsen på udsatte-området. Det mener både socialminister Manu Sareen og Socialpædagogernes formand Benny Andersen – men der er lang vej endnu, og indsatsen ude i kommunerne er langt den største udfordring

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk
Foto: Søren Kjeldgaard

Det er vist kun i småbørnsfamilier, man kan finde på at fejre en halvanden års fødselsdag. Og det var vel heller ikke ligefrem en fejring, men en slags status, der blev gjort, da socialminister Manu Sareen (R) en grå vintereftermiddag på sit kontor tog imod Socialpædagogernes formand Benny Andersen til en snak om regeringens 2020-mål.

Men de to var sådan set enige om, at de er værd at fejre, 2020-målene. De kunne godt nok være mere ambitiøse, mener Benny Andersen, men både han og Manu Sareen vurderer, at de under alle omstændigheder er udtryk for et afgørende skifte i dansk socialpolitik – at de, som Socialpædagogernes formand formulerede det, da målene blev fremlagt i september 2013, udgør et paradigmeskift, som ændrer selve måden, man ser og tænker indsatsen på udsatte-området.

– Der er ingen tvivl om, at det er et paradigmeskift, som slår igennem på mange niveauer, siger ministeren – og peger på, at tilgangen giver god mening:

– Gennem nogle år har jeg undret mig over, at man på sundhedsområdet og en række andre områder har præcise målsætninger for sin indsats. Det kræver mod også at opstille sådanne mål på

det sociale område – men der er god logik i det: Med målene prøver vi at tænke i helhedsindsatser for de udsatte grupper, siger Manu Sareen.

Benny Andersen peger på, at barren godt kunne være sat endnu højere:

– Jeg er fuldstændig overbevist om, at vi kan og skal nå målene, og at vi også kan sætte målene højere, end vi har gjort. Men det kræver en indsats og en indsats med manges medvirken.

Manu Sareen mener, at det breder sig som ringe i vandet, når politikerne tager mod til sig og udstikker en præcis kurs:

– Det er ikke kun et paradigmeskift for de politikere, der har været med til at sætte målene op – det er det også blandt socialarbejderne, blandt socialpædagogerne og socialrådgiverne. Hvis der er faggrupper, der har haft allergi over for at måle og veje ting, så har det været dem, og der har man helt klart rykket sig. Jeg ved det jo også fra mig selv – vi socialpædagoger har jo altid haft den tilgang, at det centrale er relationen, og at man har brugt sig selv i arbejdet. Den tilgang kan man sådant set godt stadigvæk have, men før har store dele af indsatsen været båret af den – og mindre af tal, forskning og evidens. Så jo, jeg synes, det er fuldstændig rigtigt at kalde det et paradigmeskift inden for dansk socialpolitik at opsætte sådan nogle mål, siger Manu Sareen.

2020-brillerne på

Og det manifesterer sig meget håndfast, fortæller socialministeren: Det at have opsat målene har været en nyttig øvelse i det konkrete politiske arbejde med fx satspuljemidlerne – at man ganske enkelt som politiker så at sige ser tingene gennem et par 2020-briller:

– Inden satspuljeforhandlingerne går i gang, får jeg bruttolisten med forslag til, hvad der kunne få støtte – og den er lang, kan jeg godt sige dig. Og selvom det er svært, skal jeg måske fjerne halvdelen af de ting, der står på.

– En af de ting, der stod på listen i år, var et projekt om makker-læsning, og førhen havde jeg nok tænkt: hvorfor skal vi bruge satspuljemidler på

det? Men så ser jeg – fordi jeg har de her 2020-briller på – at makkerlæsning er en metode, der er målrettet plejebørn i plejefamilier – en bestemt måde at lære at læse på, som kan løfte børnene fagligt, så de kan få den ungdomsuddannelse, vi gerne ser, at de skal have. Så det endte med at få støtte og er på den måde et eksempel på, hvordan vi kan bruge 2020-målene til at tænke i konkrete projekter, siger ministeren.

– For når vi sidder til selve forhandlingerne om satspuljen, har vi vores 2020-briller på. Tidligere har vi mere haft sådan en tilgang med, at 'det eller det projekt er fedt, det skal have penge'. Prøv fx at kigge på de sidste mange års satspuljer – det er jo i øst og vest. Der er blevet skudt med spredehagl – nu kan vi være meget mere præcise, fordi vi kan lægge den her 2020-tilgang på tingene, siger ministeren.

Og makkerlæsningsprojektet er langt fra det eneste, der har fået opmærksomhed på grund af det nye blik på tingene:

– Det har betydning, at vi denne gang har sagt: 'Hjemløsestrategien er en del af det her, så det kan vi tilgodese på den her måde'. Eller: 'Vi skal have gjort noget for at nedbringe antallet af anbringelser, der bryder sammen'. Hvis vi ikke havde haft

2020-målene, havde vi måske ikke haft så meget fokus på og kæmpet så meget for at finde penge til anbringelsesområdet, som det var tilfældet. Så der får 2020-målene for mig som politiker en helt ny betydning – der er de et helt konkret værktøj, ikke kun for mig som minister, men også for mine kolleger. De giver helt klart nogle tydelige pejlemærker, siger Manu Sareen.

National sammenhæng

Socialpædagogernes formand mener fortsat, at 2020-målene var og er skelsættende på det socialpolitiske område. Og Manu Sareens eksempel fra satspuljeforhandlingerne siger en del om, hvad målene kan, mener han:

– Det er præcis det, jeg mener med et paradigmeskifte. Vi har været vant til, at det har været fra tue til tue. Fra satspulje til satspulje, siger Benny Andersen, mens Manu Sareen samstemmer.

– Den ene side er, at man sætter tydelige mål op på det her område og har nogle klare ambitioner, der står og blinker, sådan at man rundt omkring på anbringelsesstederne tager det til sig som sit eget mål, at 50 pct. af børnene og de unge skal have den ungdomsuddannelse. Og tilsvarende med de andre mål. Den måde at arbejde

BESLUTSOMHED Det kræver mod at opstille så præcise mål på det sociale område, men det er logisk at gøre det, mener Manu Sareen: 'Med målene prøver vi at tænke i helhedsindsatser for de udsatte grupper', siger han.

Nej, jeg kan ikke på nogen måde sige til dig, at det eller det [mål] er vigtigst. Men det, jeg til gengæld kan sige, er, at jeg mange gange sidder og er lidt frustreret – både privat og som minister – og tænker, at det eller det også kunne have været på 2020-listen. Så jeg vil hellere vende det rundt og sige, at der er mange ting, jeg gerne ville have med på 2020-listen

Manu Sareen, socialminister

2020-målene

I september 2013 lancerede regeringen i udspillet 'Alle skal med' de sociale 2020-mål på udsatte-området for at understøtte den daglige indsats på området.

Målene handler om uddannelse til udsatte børn og unge, nedbringelse af ungdomskriminaliteten, mere stabile anbringelser, færre hjemløse, bedre hjælp til voldsramte kvinder, nedbringelse af narkorelaterede dødsfald, forbedret indsats på prostitutionsområdet, bedre alkoholmisbrugsbehandling og nedbringelse af brugen af tvang inden for psykiatrien.

Læs mere om 2020-målene via www.kortlink.dk/g8r5

med tingene på, det er en anden måde at tænke socialpolitik på, synes jeg, siger Benny Andersen.

– Og så er der den anden side af det – og det synes jeg, du beskriver meget godt, Manu, ved at tale om de nye briller, man ser tingene igennem i satspuljeforhandlingerne: Vi har bevæget os hen imod at have det, man kunne kalde en national socialpolitik – nogle nationale socialpolitiske mål – hvor der måske tidligere har været op til 98 forskellige socialpolitikker i de enkelte kommuner. Nu har vi nogle nationale målsætninger, og det har vi aldrig oplevet før på vores område – aldrig, siger Socialpædagogernes formand.

Flere mål

Spørger man de to, om de kan pege på, hvad de ser som det vigtigste blandt målene, er både ministeren og forbundsformanden mere tøvende:

– Det svarer lidt at skulle vælge mellem sine børn. Det er mega svært for mig at sige, at det vigtigste for mig er at reducere ungdomskriminaliteten, selvom det er et område, der ligger mig meget nær. For jeg ved jo også, at når man er barn eller ung og i en anbringelse, der ikke fungerer, så får det indflydelse på resten af ens liv. Og hvis man er kvinde og skal tilbage til kvindekrisecentret, så betyder det noget for både kvinden og hendes børn. Og hjemløsheden er også noget, der optager mig meget og er et kæmpe problem for den enkelte, der står den uheldige situation. Så nej, jeg kan ikke på nogen måde sige til dig, at det eller det er vigtigst. Men det, jeg til gengæld kan sige, er, at jeg mange gange sidder og er lidt frustreret – både privat og som minister – og tænker, at det eller det også kunne have været på 2020-listen. Så jeg vil hellere vende det rundt og sige, at der er mange ting, jeg gerne ville have med på 2020-listen, siger Manu Sareen.

Heller ikke Benny Andersen er meget for at pege på et af 2020-målene som det vigtigste – men så alligevel:

– Jeg har heller ikke nogle darlings blandt 2020-målene – men hvis jeg nu skulle vælge noget, og hvis man ser i et langt livsperspektiv, så ved vi, at det, at de anbragte børn og unge får en uddannelse, er den mest afgørende enkeltstående faktor,

der kan være med til at ændre sådan en dreng eller piges liv. Så alle målene er vigtige, men det er for mig rigtig, rigtig vigtigt at gå efter målet for anbragtes uddannelse, siger Benny Andersen.

Viden er tilladt

Da 2020-målene i sin tid blev fremlagt, var der tre områder – alkoholmisbrugsbehandling, prostitution og psykiatri – hvor der ikke blev opsat mål, ganske enkelt fordi der manglede præcis viden og tal om grundlaget – og også her ser Manu Sareen en fordel i målene:

– Det er ganske interessant, fordi det jo netop tvinger os til at søge viden og opbygge et vidensgrundlag. Og det at arbejde med vidensgrundlaget er jo også en del af det paradigmeskifte, vi talte om. Det er blevet mere 'tilladt' at insistere på vidensgrundlaget, siger Manu Sareen.

Som eksempel peger han på debatten om normeringer på dagpasningsområdet, hvor ministeriet nu er ved at udarbejde en metode til at opgøre normeringerne på, som bliver den 'officielle':

– Det bliver første gang nogensinde, at vi får et reelt billede af, hvordan normeringerne er, og det er en del af paradigmeskiftet: At vi tillader os at gå ind og måle og veje, og vi tillader os at sige, at vi vil have meget mere evidens i vores indsatser, siger ministeren.

Selvom han med sit eget afsæt som socialpædagog er klar over, at måle og veje-tankegangen ikke har været og er lige velkommen alle steder, peger Manu Sareen på, at det er til fagets fordel:

– Jeg tror, at meget af det, der binder faggrupperne sammen – pædagoger, lærere og socialrådgivere – er det, at man virkelig gerne vil gøre en forskel. Og her får vi nogle værktøjer, vi kan bruge. Det synes jeg er genialt.

Et løft for faget

Manu Sareen sammenligner det med den måde, kliniske psykologer arbejder på: Her er det også samtalen og relationen, der er det bærende – men bag ligger et komplekst og gennemprøvet teoretisk grundlag og evidensbaseret viden.

– Jeg glæder mig over, at vi i vores fag går i den retning, for det vil være med til at løfte diskursen

omkring socialpædagogisk arbejde – at det ikke bare kan afvises som nusse-pusse, men at der er nogle reelle tanker og solide, afprøvede værktøjer bag, siger ministeren og peger på de fordele, han ser for medarbejderne:

– Dertil kommer, at man som ansat – det har jeg selv erfaring fra arbejdspladser, jeg har været på – oplever, at det jo løfter fagligheden helt vildt, når man går systematisk og vidensbaseret til værks.

Også Benny Andersen er tilfreds med, at 2020-målene i hans øjne netop lægger vægt på vidensgrundlaget:

– Alting er ikke lige godt og lige gyldigt, men i den måde, målene er formuleret på, og den måde, det er beskrevet, hvordan målene skal nås på, ja, der står direkte, at der skal ligge eksakt viden bag. Der er mange initiativer, der peger i den retning, og der er også kommet en ny pædagoguddannelse, der vil være med til at skubbe på, påpeger han.

– Og så vil det, som du siger, Manu, betyde et løft for en profession og for et fag at kunne sige og turde sige, at der er metoder, der virker bedre end andre. Det er jo ikke, fordi vi er metodefascister, og det er vores opgave som professionelle at gå ind og 'forstyrre' de her metoder og hele tiden

have som udgangspunkt, at Poul og Jan og Kurt er forskellige borgere med forskellige behov. Vi skal sige, at 'så er det sådan og sådan, vi gør det lige i forhold til den her borger' – men stadig inden for den eller den metode. Det skal vi kunne som professionelle, siger Benny Andersen.

Den kommunale udfordring

Men en ting er alle de gode intentioner og tanker – en anden er, hvad der sker, når målene skal nås ude i den brogede virkelighed på udsatte-området:

Langt størstedelen af målene skal nås gennem konkrete indsatser i kommunerne. Men er lov- og regelgrundlaget og styringen af den kommunale indsats god nok til at sikre den helhedsindsats, som Manu Sareen taler om, at indfrielsen af målene kræver ude i kommunerne?

– Det er en kæmpe udfordring, det er der ingen tvivl om. Du har en ramme, der hedder kommunalt selvstyre, du har en ramme, der hedder, at serviceniveauet er sindssygt forskelligt fra den ene kommune til den anden. Og så har du også en ramme, der hedder, at der, som Benny siger, ud over forskellige serviceniveauer også er forskelligt vidensgrundlag i kommunerne. Der er nogle

LOKALT De overordnede mål er gode, men det bliver den kommunale indsats for at nå målene, der bliver afgørende, påpeger Benny Andersen – og det bekymrer ham: 'Det er – synes jeg – den ømme tå i det her, selvom der er taget mange gode initiativer', siger han og peger bl.a. på, at der er stor forskel på vidensgrundlaget i kommunerne.

Du har en ramme, der hedder kommunalt selvstyre, du har en ramme, der hedder, at serviceniveauet er sindssygt forskelligt fra den ene kommune til den anden. Og har du også en ramme, der hedder, at der [...] er forskelligt vidensgrundlag i kommunerne. Der er nogle kommuner, hvor der er plads til forbedringer – og i nogle mere end i andre – og det har været et problem i mange år

Manu Sareen, socialminister

Uddannelse til udsatte børn og unge

Et af de sociale 2020-mål er at styrke uddannelsesniveauet blandt udsatte børn og unge, så de reelt får lige muligheder for selvforsørgelse og et velfungerende voksenliv.

Det skal ske ved dels at sikre, at flere udsatte unges gennemfører en ungdomsuddannelse, dels ved at løfte de udsatte børns faglige resultater i folkeskolen. Dette sidste skal ske på baggrund af en analyse af de nationale tests i folkeskolen her i 2015.

Målene for 2020 lyder:

- Mindst 50 pct. af udsatte børn og unge har som 25-årige gennemført en ungdomsuddannelse.
- De udsatte børns faglige niveau i læsning og matematik skal forbedres.

Læs mere om målet via www.kortlink.dk/g8r8

kommuner, hvor der er plads til forbedringer – og i nogle mere end i andre – og det har været et problem i mange år, siger Manu Sareen.

Han peger på, at socialtilsynene bliver en afgørende løftestang i arbejdet med at sikre niveauet i den sociale indsats:

– De nye socialtilsyn er en fantastisk opfindelse. Da jeg selv arbejdede ude i felten, savnede jeg det, som socialtilsynet står for – uden at vide, at det skulle have den form. Men da jeg så, hvordan det blev udformet, tænkte jeg, at det var lige det, der har været brug for. Og det gælder også den lille appendix, whistle blower-ordningen, som jeg ikke var hooked på i starten, men som jeg kan se er en god ting for fx nogle af de udsatte børn, siger Manu Sareen.

Han er dog på det rene med, at det er en stor skude, der skal vendes:

– Tilsynene vil helt sikkert løfte kvaliteten, men det kommer ikke til ske lige her og nu, og det kan være et problem. Vi to ved det, Benny, men den brede offentlighed har måske ikke helt blik for, at socialt arbejde tager tid og kræver stor tålmodighed. Og den tålmodighed kan være svær at finde i befolkningen – og hos politikere. Så det kommer til at tage tid, før socialtilsynenes indsats slår igennem, men det er en fantastisk opfindelse på alle leder og kanter, og det presser tilbuddene på den gode måde, siger Manu Sareen.

Den ømme, lokale tå

Benny Andersen gentager for sin del noget, som han og forbundet har peget på ved flere lejligheder:

– Som jeg læser tingene, så er der ikke nogen lovmæssige ting, der gør, at det ikke skulle kunne lykkes at nå målene. Vi mangler ikke noget i det lovgivningsmæssige grundlag, siger Benny Andersen, og det nikker Manu Sareen samstemmende til.

Men Socialpædagogernes formand peger på, at det er i det lokale arbejde – i at få det til at fungere og løfte opgaven – at den største udfordring ligger:

– For mig handler det om to forudsætninger, der skal være opfyldt, for at vi kan indfri 2020-målene: Den ene er den med fagligheden og det vidensbaserede som grundlag for at nå målene. Og den anden er den, der handler om det lokale

samarbejde, der er nødt til at være mellem faglighederne på området, kommunerne, der styrer det, og de mennesker, det handler om. Men hvordan man får det faciliteret derude, ja, det er – synes jeg – den ømme tå i det her, selvom der er taget mange gode initiativer, og der fx er dialogmøde med KL og andre. Men det er den del, der kan virke vanskelig, siger Benny Andersen.

– Jeg tror, der er fuld opbakning blandt vores medlemmer til at nå de her mål, og jeg har det, som jeg sagde, sådan, at det på alle døgninstitutioner burde stå bøjet i neon, at 50 pct. af drengene og pigerne skal have en ungdomsuddannelse. Det fælles ansvar for at nå målene skal vi have inkorporeret, og det kan kun realiseres gennem en lokal dialog.

Så i virkeligheden ligger der en slags tillidsdagsorden i det her også?

– Ja, det kan man sige. Vi var jo sådan lidt smarte og foreslog en social firepartsaftale om 2020-målene, og det var et forsøg på at tage stilling til, hvordan vi kan facilitere tingene ude lokalt, så vi får folk til at tage det ansvar, der skal til. Jeg er sikker på, at vi fagfolk på området gerne vil. Der er noget prestige i det, og det er jo en gave til et område at få den fokus, som de sociale 2020-mål er udtryk for, og vi vil meget gerne kunne stå i 2020 og sige, at nu har vi nået resultaterne, siger Benny Andersen.

Ny incitament?

Men er der behov for at gøre noget yderligere for at skubbe på for at nå 2020-målene eller for at løfte indsatserne på udsatte-området generelt?

Manu Sareen sukker let, før han svarer:

– Nu skal jeg være omhyggelig med, hvordan jeg formulerer det her. Altså, der er ikke noget konkret på tegnebrættet, men jeg tænker: Nu har vi lavet 2020-målene og begynder at gå meget mere den vej med evidens og med at stille krav til fx socialpædagogerne og lærerne. Men der er som du antyder også en anden vej – kommunevejen – og det er mange år siden, at den er blevet belagt med nye ting. Jeg overvejer, om der er noget, vi kan belægge den med – kan vi skabe nogle nye incitamentsstrukturer? Det mangler vi

Vi har bevæget os hen imod at have det, man kunne kalde en national socialpolitik – nogle nationale socialpolitiske mål – hvor der måske tidligere har været op til 98 forskellige socialpolitikker i de enkelte kommuner. Nu har vi nogle nationale målsætninger, og det har vi aldrig oplevet før på vores område

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

i dag, hvor de kommunale budgetter kører fra år til år til år. Det er det meget korte lys, der er på, og alle, der har siddet i en kommune – jeg har siddet som kommunalpolitiker i ti år – kan blive meget frustrerede over det. Selvfølgelig kan man nogle gange kigge lidt længere frem, men det er alt andet lige med det korte lys på, man kan agere. Jeg tror ikke, vi kan komme til at lave de kommunale budgetter om på den måde her, men jeg tænker, om der er nogle andre ting, vi kan gøre? Mere kan jeg ikke sige – men det er tanker, jeg gør mig, siger Manu Sareen – og kan alligevel ikke lade være med at tilføje:

– Lad mig give et tænkt – og lad mig understrege, at det kun er det – eksempel på partnerskaber, hvor man går sammen – centralt og lokalt – om at lave en investering. Hvor man kunne sige, at 'I i kommunerne bruger det, og vi bruger det fra staten, og vi ved, at det ville kunne give det her – lad os nu prøve'. Det synes jeg kunne være interessant at kigge på, siger ministeren.

For den enkelte, for fællesskabet

Den måde at nytænke finansieringen af udsatteindsatsen er Benny Andersen helt med på:

– Det at have sådan en investeringstankegang og turde sige, at der også i socialpolitiske indsætter masser af dynamiske effekter, det er vi med på. Og jeg synes, vi har været forholdsvis modige, når vi som fagforening siger, at vores svar på problemerne ikke er 'send flere penge'. Vi anerkender, at der er den ramme, der nu er, også i forhold til 2020-målene. Når det er sagt, kunne det godt være, at der skulle være nogle incitamenter, så vi kunne sætte nogle ting i gang nu og her, mens man så at sige hostede gevinsten senere. Men spørgsmålet er, hvordan man kunne bygge sådan nogle incitamenter ind, så man kan sætte ind med indsætterne på det rigtige tidspunkt og også have det lange lys på. Det kommer jo tydeligvis ikke af sig selv, konstaterer Benny Andersen.

– Lad mig give et eksempel: Hvis vi skal sikre en udsat ung – der måske er meget bagud på skoleår og specialundervisning på en intern skole – en uddannelse, så skal der gøres en ekstra indsats: intensive skoleforløb, lektiehjælp, samarbejde og måske dobbelt indskrivning i intern og almindelig

skole samtidig. Det koster jo – men både i forhold til de muligheder, den unge får, og i forhold til samfundsøkonomien, tjener den investering jo sig selv hjem flere gange.

Benny Andersen peger på, at der kan være mange forskellige modeller, man kan se på:

– Men det centrale må være, at den økonomiske fordel ved en tidlig, sammenhængende og effektiv indsats tydeligt kan mærkes. Og at det er det udgangspunkt, man arbejder med. Sådan er det ikke i dag. Det er ikke rimeligt i forhold til de mennesker, det handler om. Men det er heller ikke rimeligt i forhold til fællesskabet, som betaler en større regning end nødvendigt, siger han.

Se på indsatsen

Socialpædagogerne foreslog, da målene blev lanceret, at der blev oprettet en social investeringsfond for at kickstarte arbejdet med 2020-målene, og forbundet har talt om et nationalt forskningsprogram. Er der alligevel behov for det til at sætte gang i bevægelsen hen mod målene?

– Det er min opfattelse, at alle parter rigtig gerne vil samarbejde – selvfølgelig vil man det. Jeg tror bare, at man til tider har brug for et ekstra incitament til samarbejde. Og derfor kan jeg da stadig ærgre mig over, at der ikke blev knyttet en investeringsfond til målene, siger Benny Andersen.

Socialministeren er på sin side ikke overbevist om, at en sådan kapitaltilførsel ville gøre en forskel:

– At sige det ville jo være i modstrid med det, jeg har sagt – det giver for mig mere logik at tænke i de baner, jeg har talt om. Selvfølgelig kan man drømme, og var der masser af penge, så ville det da være fantastisk. Men folk, der har været i felten, ved godt, at det ikke nødvendigvis er penge, der gør det, og for mig handler det meget mere om at kigge på sammenhængen og helheden i indsatsen, og dér tror jeg, pengene kan komme tifold igen. Det gælder på udsatte-området, og det gælder på anbringelsesområdet. Det nytter jo ikke, at du kommer i den bedste plejefamilie, hvis ikke de andre ting følger med, som kan understøtte anbringelsen. Så det handler om helheden i indsatsen, og der tror jeg, at der er meget at hente – og det kan 2020-målene skærpe vores blik for. ■

PÅRØRENDE

Drømmen møder virkeligheden i hverdagen

Forældrene fik skabt et bofællesskab til deres unge handicappede børn, og sammen med personalet er de i gang med at afstemme deres forventninger med personalets arbejdstider og faglighed

Af Lone Marie Pedersen, redaktionen@sl.dk
Foto: Ricky John Molloy

De pårørende er eksperter på deres børn, og vi er eksperter på den her slags mennesker, og man skal være i stand til at føle sig sikker som pædagog, når der står en ekspert og kigger på ens arbejde
Kirsten Borst, forstander

For seks år siden skrev vi reportagen 'Drømmen om kollektivet' (Socialpædagogen nr. 22/2009) om de to nordsjællandske mødre Pia Rønhøj og Jorun Magnussens kamp for at realisere et bofællesskab, hvor deres sønner med multiple handicap, den dengang 15-årige Jonas og den 16-årige Magnus, kunne bo, når de blev voksne og skulle flytte hjemmefra.

Drømmen gik i opfyldelse. Det skrev vi om for knap tre år siden i artiklen 'Drømmen der bliver til virkelighed' (Socialpædagogen nr. 14/2012), hvor Pia Rønhøj sammen med sin søn Jonas kunne indmure et rør i bygningen i bofællesskabet Lykke Marie i Slangørup. I røret ligger det nedskrevne værdigrundlag for bofællesskabet og et eksemplar af FN's handicapkonvention.

Den 1. august 2013 flyttede de første beboere ind på Lykke Marie, hvor der er plads til 24 beboere. Der er skabt 50 arbejdspladser, og heraf er 15 socialpædagogiske.

Socialpædagogen er igen vendt tilbage for at tale med Pia Rønhøj og Jorun Magnussen og forstander Kirsten Borst for at høre om, hvordan hverdagen er for både beboere og medarbejdere.

Er det lykkedes at få forældrenes drøm og forventninger om, at deres unge sønner med multiple handicap skal have et godt hjem, til at

gå op i en højere enhed med, at bofællesskabet samtidig også er arbejdsplads for medarbejderne? Det sidste betyder bl.a. arbejdstidsregler og en arbejdsmiljølov, der skal overholdes.

Det var nyt for forældrene at sige farvel til en hverdag med deres børn. Nyt for børnene at flytte ind i uvante omgivelser uden forældrene, og et helt nyt personale, der skulle lære beboerne og hinanden at kende.

Bofællesskabet skulle på alle områder opbygge en kultur og en struktur. Hvordan holder man fx julefest? Hvordan skal fællesarealerne fungere? Hvordan er rollefordelingen mellem de pårørende og personalet, og hvordan kan de to grupper spille sammen og ikke mod hinanden?

Bofællesskabet er inddelt i tre huse med hver otte lejligheder og med fællesrum og med et fast personale tilknyttet det enkelte hus. Der er brede døre og god plads både i de private lejligheder og i fællesrummene, så man kan komme omkring med kørestole og senge. Beboernes lejligheder ligger rundt om et fællesrum, hvor beboerne bl.a. ofte spiser sammen.

Det private møder det professionelle

For Jorun Magnussen var det en sværere proces, end hun umiddelbart havde forestillet sig, da hun skulle overgive Magnus til et institutionsmiljø. Selv om hun havde forberedt alt ned til mindste detalje og skrevet alt ned for at klæde personalet bedst muligt på i forhold til Magnus, så var der alligevel ting, som glippede. Der var så meget, personalet på kort tid skulle have styr på i forhold til Magnus, fx hans kommunikative udtryk. Han siger ja og nej og udtrykker sig ellers via forskellige lyde og kropssprog. Desuden er han begyndt at udtrykke sig via iPad.

– Jeg havde intet problem med at give slip på Magnus, men jeg har haft problemer med at være sikker på, at nogen tog ansvar for ham.

BERIGELSE 'Der er også ting, som jeg ikke kan se, men som de [personalet, red.] ser. De tillægger hans viden, hans erfaring og det, han oplever, stor værdi. Jeg bliver stolt og glad over, at de kan se hans udviklingspotentiale', fortæller Jorun Magnussen, der er mor til Magnus og en af initiativtagerne til bofællesskabet Lykke Marie.

For Pia Rønhøj var det også en omvæltning.
– Mine forventninger var tårnhøje til dem, der skulle overtage mit barn på Lykke Marie. Jeg har som mor haft som livsmission at tage vare på et barn, som har svære udfordringer. Jeg har kæmpet som en løve og i et og alt varetaget Jonas' tarv. Jeg har gjort det på min måde og var usikker på, hvordan det ville gå, når andre tog over.

Modsat Jorun Magnussen skrev Pia Rønhøj intet til personalet.

– Jeg har sendt mit barn videre og håber, at han får et voksenliv, som jeg ikke kan give ham, og hvor min rolle er en anden. Jeg er ikke længere hans enefokus, men en af mange, som er omkring ham. Jeg har sluppet overblikket.

De skulle begge igennem en proces, før de fik ro i sindet om, at deres børn har det godt og får et godt voksenliv.

– Jeg måtte erkende, at medarbejderne selvfølgelig ikke kan gøre det på min måde. De må finde ud af det på deres måde, siger Pia Rønhøj.

Personalet kan se min søn

Både Jonas og Magnus trives og er godt på vej ind i voksenlivet, fortæller begge forældre.

– Jonas er vokset fri af min skygge, siger Pia Rønhøj.

Bege børnene har haft stort udbytte ud af fællesskabet med de andre beboere. Pia Rønhøj fremhæver det ligeværdige i fællesskabet.

– Jonas har altid været minoritet i forhold til os andre. Det er han ikke her.

For Jorun Magnussen var det godt at opleve, at personalet kunne se hendes søn, som den person han er. Og så må hun forlige sig med, at der er ting ved Magnus, som de ikke kan se.

– Men der er også ting, som jeg ikke kan se, men som de ser. De tillægger hans viden, hans erfaring og det, han oplever, stor værdi. Jeg bliver stolt og glad over, at de kan se hans udviklingspotentiale.

Pia Rønhøj supplerer.

– Jeg reagerer som mor over for Jonas. Personalet derimod har en faglig viden og en professionel tilgang til ham.

Den forskel er fundamental, og Pia Rønhøj illustrerer det ved at give et lille eksempel fra hverdagen.

– Hvis jeg siger nej som mor, betyder det nej. Personalet derimod henvender sig til Jonas og spørger, hvad han gerne vil og prøver at hjælpe ham frem til de valg, han selv skal træffe.

Og så blev hendes mening i bogstavelig forstand skubbet til side, da Jonas skulle indrette

Jeg har sendt mit barn videre og håber, at han får et voksenliv, som jeg ikke kan give ham, og hvor min rolle er en anden. Jeg er ikke længere hans enefokus, men en af mange, som er omkring ham. Jeg har sluppet overblikket

Pia Rønhøj, pårørende og initiativtager

sin lejlighed. Pia Rønhøj mente, at hans værelse skulle være todelt, med stue og soveværelse. Men det ville Jonas ikke have, og personalet ville heller ikke. Jonas afgjorde det ved med sin kørestol at skubbe møblerne ned i det hjørne, hvor de skulle stå.

Det er heller ikke altid, at Jonas har lyst til at tale med Pia Rønhøj, når hun ringer til ham.

– Så man bliver lige mindet om, hvad der er hans behov, og hvad der er mit.

For Magnus har flytningen bl.a. betydet, at de faste rammer, som hans mor havde lagt for ham, er blevet ændret.

– Han har fået større råderum og større indflydelse på sit eget liv. Det betyder fx, at han går i seng senere, end da han boede hjemme. Og det sker uden konflikt med personalet, for han bestemmer selv, siger Jorun Magnussen.

Mens Pia Rønhøj helt har sluppet det daglige ansvar for Jonas, har Jorun Magnussen valgt fortsat at ordne nogle forhold for Magnus, fx følge ham på sygehuset.

– Men det er vidunderligt befriende, at jeg ikke har ansvaret i dagligdagen med fx tunge løft.

Pia Rønholt supplerer.

– Vi var vant til at være 24-7-tilgængelige. Nu kan vi godt tage på ferie og nyde det, fordi vi ved, at der er nogen, der tager sig af vores børn.

Forstander-bibel

Socialpædagog Kirsten Borst blev ansat som forstander på bofællesskabet Lykke Marie den 1. marts 2013, hvor bygningerne næsten var færdige.

Til ansættelsessamtalen præsenterede bestyrelsen, der bestod af tre forældre og to personer udefra, hende for det 25 sideres koncept, som også er muret ind i bygningen. Siderne indeholder de værdier og mål, som skal være stedets fundament.

– Vi ville selv sætte vores præg på det, fortæller Pia Rønhøj og Jorun Magnussen, der begge er medlemmer af bestyrelsen.

Konceptet er blevet døbt forstander-bibelen. Trods det højstemte navn havde Kirsten Borst nu ikke svært ved at acceptere konceptet. Tværtimod var det tanker og krav, hun også selv som leder kunne stå inde for.

– Hele konceptet er præget af, at det er de pårørende, som har startet Lykke Marie, og det er den dna, som bofællesskabet er båret af. Det

er det, der danner klangbunden på Lykke Marie, siger Kirsten Borst.

Kirsten Borst og bestyrelsen var enige om, at der skulle ansættes et tværfagligt personale. Ud over socialpædagoger er der ansat sosu-assistenten, sosu-hjælperen, pædagogmedhjælperen og ergoterapeuten. Medarbejderne arbejder på lige fod om opgaverne.

– Der blev lagt vægt på, at medarbejderne skulle have fokus på det kommunikative. For at beboerne kan opnå selv- og medbestemmelse er det afgørende, at de alle kan blive forstået på det sprog, de udtrykker sig på, siger Kirsten Borst.

Det betyder bl.a., at personalet skal lære tegn-til-tale.

Beboerne er ifølge forstanderen meget veluddannede og er vokset op med alternativ kommunikation som fx skype, facebook og talecomputer.

– Nogle gange er det nødvendigt, at personalet opdateres på it-færdigheder for at hjælpe beboerne.

Starten var hård for både medarbejdere og beboere. I løbet af den første måned var de fem første beboere flyttet ind og 12 medarbejdere ansat. Herefter gik det slag i slag med flere beboere og mere personale, indtil alle beboere var flyttet ind.

– Vi skulle både køre og samtidig lægge asfalt på den vej, vi kørte på, siger Kirsten Borst.

Skal tåle at blive kigget over skulderen

Samarbejdet er præget af en tæt dialog mellem de pårørende og personalet, fortæller de alle tre. Når der er konflikter – og dem er der hele tiden i større eller mindre grad – er de gode til at sætte sig ned og få dem løst. En konflikt har fx været, at de pårørende skal acceptere, at de ikke forstyrrer, når beboerne sidder og spiser i fællesrummet.

Der er blevet holdt adskillige møder for at finde den struktur, som fungerer bedst, og få fastlagt 'kommandovejen' for en beslutning.

Lykke Marie er et meget åbent sted, hvor pårørende kommer og går, som de har lyst til. Også det er en del af bofællesskabets dna.

Det var en uvant situation for en del af medarbejderne, fortæller Kirsten Borst.

– For nogle har det været udfordrende, at ens arbejde var så transparent. Der er hele tiden pårørende, som kan se ind i dit arbejde. Det har

både været en styrke, fordi de kan se, hvad vi laver, og det har været en udfordring, fordi de pårørende måske stiller spørgsmål til medarbejderens arbejde, siger Kirsten Borst.

Forældre og pårørende har valgt ikke at lave skemaer eller regler for fx pårørendebesøg. Den løse struktur forudsætter, at pædagogen er stærk og tør sige fra.

– Personalet skal fx turde sige til en pårørende, 'jeg står lige midt i noget nu, men jeg vender tilbage til dig, når jeg er færdig'. Eller sige 'det ville være hyggeligt at drikke en kop kaffe med dig, men jeg har ikke tid lige nu', siger Kirsten Borst.

– De pårørende er eksperter på deres børn, og vi er eksperter på den her slags mennesker, og man skal være i stand til at føle sig sikker som pædagog, når der står en ekspert og kigger på ens arbejde.

Pia Rønhøj supplerer:

– For personalet er det en kæmpe udfordring, for man står over for løver og løvinder, der vil kæmpe for deres barn. Det kræver sin mandsperson som nyansat pædagog.

Jorun Magnussen uddyber:

– Vi er ikke bare en flok bly forældre. Vi er vant til at kæmpe meget for vores børn, og vi har kæmpet for det her sted, så vi vakler ikke.

Et liv i institutionsrammer

For mange pårørende har Lykke Marie været drømmen, og derfor kan det være svært at acceptere de institutionelle rammer, forklarer Kirsten Borst.

– Rammerne fylder meget, og det kan nogle gange betyde sammenstød med de pårørende, der

aldrig som forældre har arbejdet under forhold som fx arbejdsmiljøregler, arbejdstider og personaleressourcer, siger Kirsten Borst.

– Vi kan som medarbejdere fx ikke bare gennemtvunge tandbørstning, hvis beboeren ikke vil have det. Og beboerens kontaktperson kan ikke være med til det hele, selv om de pårørende gerne vil have det.

Pia Rønhøj supplerer:

– Det har været en øjenåbner for mig, at det er Jonas' hjem, men det er unægtelig et andet hjem, end vi er vant til. Fx skal sengen stå på en bestemt måde, fordi det også er personalets arbejdsplads. De kan ikke bare give Jonas smertestillende, når han er syg. De skal rette sig efter sundhedsstyrelsens retningslinjer.

Rollerne er forskellige, men treenigheden mellem beboer, forældre og professionelle er en næsten bibelsk treenighed, som skal fungere, siger Jorun Magnussen.

– Omsorg, omtanke og omhyggelighed skal være til stede, men medarbejderne skal ikke elske Magnus lige så højt, som jeg gør.

Man skal ikke idyllisere treenigheden. Der skal være åbenhed i det her, for der er mennesker, rammer og økonomi involveret, siger de alle tre.

– Man skal også huske på, at pårørende er meget forskellige, siger Kirsten Borst.

Næste skridt i udviklingen er at få beskrevet en pårørendepolitik for bofællesskabet. ■

Læs mere om bofællesskabet Lykke Marie på www.mariehjem.dk/lykke

ÅBENHED På Lykke Marie er der ingen skemaer eller regler for pårørendebesøg. For nogle medarbejdere har det være en udfordring, at der hele tiden kan være pårørende, som kan se ind i deres arbejde.

Forældrene er hele tiden med

Et godt samarbejde er en afgørende faktor i socialpædagog Sandra Borgwardt Wahlgrens arbejde

Af Lone Marie Pedersen, redaktionen@sl.dk
Foto: Ricky John Molly

Vil du ikke godt søge en stilling, du er glad for? Den opfordring fik Sandra Borgwardt Wahlgren fra sin kæreste. Som studerende og nyuddannet pædagog havde hun arbejdet med mennesker med multiple handicap, og det arbejde var hun rigtig glad for. Men så mødte hun en kæreste, der også godt kunne tænke sig at være sammen med hende i weekenden, og det var ikke muligt med hendes skiftende arbejdstider. Hun fulgte derfor hans opfordring og skiftede over til daginstitutionsområdet.

Sandra blev gravid og familien flyttede. Det sidste betød, at Sandra efter barselsorloven skulle søge nyt job.

Da var det så, at kæresten foreslog, at hun valgte job efter sit hjerte og ikke efter arbejdstider.

I august 2014 blev 28-årige Sandra Borgwardt Wahlgren ansat på bofællesskabet Lykke Marie i Slangstrup.

Hun kan lide at være med til at gøre en forskel i beboernes liv. Det kan godt være, at forskellen

er så mikrolille, at det kun er hende og måske få andre indviede, der ser den. Men når den er der, bliver hun begejstret.

Hun oplevede det første gang, da hun som nyuddannet pædagog arbejdede som vikar med børn med multiple handicap. Et barn havde problemer med at drikke, fordi han havde svært ved at synke. Medarbejderne prøvede alt muligt, men forgæves, indtil de fandt på at give ham et sugerør. Han syntes, det var rigtig sjovt, og efter et års træning med ham kunne han drikke med sugerør og følte ikke længere, at han skulle kvæles.

– Fra da af kunne han selv bestemme, hvornår han ville drikke. Vi behøvede ikke længere at udøve magtanvendelse for at få ham til at drikke for at undgå, at han blev dehydreret. Han oplevede, at han kunne stole på os, og han begyndte at bede om andre ting. Det udvidede hans verden meget, og man bliver som pædagog rigtig godt tilfreds.

Fleksibilitet og handleplaner

Da Sandra læste om bofællesskabet Lykke Marie, blev hun især interesseret i, at det fra starten af var et forældreprojekt. Fra sit tidligere arbejde havde hun ofte savnet, at der var pårørende, som hun kunne spørge.

– Jeg faldt også for, at det er en ung målgruppe, og at min opgave som pædagog er at hjælpe dem med at åbne verden og opnå en naturlig måde at være ung på ligesom deres jævnaldrende.

Hun vidste fra tidligere job, at hun kunne klare plejedelen med de unge, men alt andet var nyt. Der var ikke en struktur for fx handleplaner, og mange ting skulle de selv opbygge.

– Det kom der også en del faglige drøftelser ud af, fordi vi har forskellig professionsbaggrund, så vi skulle lige finde sammen. Og meget er stadig nyt her, men jeg føler mig rigtig godt taget imod af søde kollegaer.

Hun fortæller, at hun og kollegerne har mange faglige diskussioner omkring hver enkelt beboer.

– Handler det fx om, at beboerne er i egen lejlighed, og vi imødekommer deres behov der, eller skal vi få dem med ud i fællesrummene og arrangere noget der? Og hvad vil de unge? Vi skal

Diskuter på facebook

Bør pårørende-besøg aftales?

På Bofællesskabet Lykke Marie må forældrene komme og gå uden aftale. Er det en god model, eller bør der være aftaler om besøg? Hvad taler for? Og hvad taler imod?

Deltag i debatten på facebook / se hvordan på www.sl.dk/facebook

Jeg føler personligt ikke, at de pårørende træder min faglighed over træerne. Jeg ved, at det jeg gør, er jeg rigtig stærk i, og jeg kan altid argumentere for det

Sandra Borgwardt Wahlgren, socialpædagog

finde ud af at det, der måske er godt én uge, skal laves om den næste, fordi beboerne vil noget andet. Eller hvis vi mangler personale på grund af fx sygdom, så skal vi ændre i planen. Stille og roligt arbejder vi os fremad til en klarere struktur, siger Sandra Borgwardt Wahlgren.

– Vi har udarbejdet en daglig rutine for personalets hjælp, som kan bøjes og drejes efter, hvad der er mulighed for og hvad der er behov for, fx når en beboer skal på hospitalet. Vi skal være meget fleksible og ikke bare møde ind og tro, at i aften vil beboerne se X-faktor og spise popcorn. Måske vil de noget helt andet. Vi skal kunne se beboerne som enkeltindivider og ikke bare som en gruppe.

Både en gave og en pestilens

De pårørende fylder meget på Lykke Marie, og det er, som Sandra Borgwardt Wahlgren udtrykker det, både en gave og en pestilens. Det sidste skal tages med et gran salt, men nogle medarbejdere kan godt føle sig mast af forældrene.

– Jeg føler personligt ikke, at de pårørende træder min faglighed over træerne. Jeg ved, at det jeg gør, er jeg rigtig stærk i, og jeg kan altid argumentere for det, eller sige, at 'situationen var sådan og sådan, derfor fik han ikke pakket sin taske'. Eller sige, at jeg simpelthen glemte det.

– Omvendt kan jeg også sige til en forælder: 'Jeg kan se, at din dreng savner forældreomsorg. Har du tid til at komme til kaffe en times tid'. Vi hjælper hinanden. Hvis jeg fx skal på hospitalet med en beboer, kan jeg stå i en situation, hvor lægen vil spørge om noget, som jeg ikke ved noget om. Jeg kan ringe til forældrene og spørge, om de vil tage med, og som regel vil de gerne.

Det sker, at nogle forældre kommer til at gå for langt over for en medarbejder. Det sker, når de henvender sig personligt og ikke fagligt til en medarbejder, fortæller Sandra Borgwardt Wahlgren.

– Så snart en forælder vælger at sige til en medarbejder, 'du gør altid sådan og sådan, det vil jeg ikke have, at du gør', så er det ikke os som bosted, men den pågældende medarbejder, den pårørendes vrede bliver rettet imod. Eller en forælder klager til en medarbejder over, at hun

Vi kan se, at det er hårdt at være forældre. Man er mere sårbar, end forældre til andre unge er, og afhængig af, at vi kan drage omsorg for deres børn. Men vi har også lov til at sige fra, når forældrene overskrider vores grænser

Sandra Borgwardt Wahlgren, socialpædagog

ikke har givet hendes søn boxershorts på. Måske er medarbejderen lige mødt.

Hvis sådan noget sker ofte, er man ovre i et ubehageligt arbejdsmiljø, fortæller Sandra Borgwardt Wahlgren.

– Men sådan synes jeg ikke, vi har det hos os.

Der er megen fokus på arbejdsmiljøet og det er især de tunge løft, som kræver en del opmærksomhed. Beboerne er næsten alle kørestolsbrugere og ofte sengeliggende i plejesituationer. De skal have hjælp til det meste, og medarbejderne skal lære at hjælpe uden at ødelægge deres eget helbred. Fx kramper en beboer ofte. Her skal medarbejderne placere sig rigtigt i forhold til beboeren, så de ikke får ham ned over sig, hvis han falder.

Klare rollefordelinger

Sandra Borgwardt Wahlgren er kontaktperson for Magnus (se artiklen 'Drømmen møder virkeligheden i hverdagen' på side 10) og har et tæt samarbejde med forældrene. Fx aftaler hun med forældrene, om de vil købe nyt tøj til Magnus, eller hun skal hjælpe med det. Hun inddrager altid Magnus, når hun taler med hans forældre.

– Jeg tror, at det er vigtigt både for Magnus og hans forældre, at de bliver inddraget. Jeg har forståelse for, at hans forældre synes, at det er rigtig svært at give slip på Magnus, så den har jeg lidt i bagehovedet, når jeg taler med dem.

Forældre er meget forskellige, fortæller Sandra Borgwardt Wahlgren, der sagtens kan sige til Magnus' forældre, 'det er min skyld, at han ikke har

sko på. Jeg har simpelthen glemt det'. Det vil de forstå, og den klare melding vil stoppe en eventuel utryghed om, hvorvidt deres søn bliver forsømt, vurderer hun.

– Men forældre er meget forskellige, og det handler om at finde ud af, hvordan man kan samarbejde. Nogle forældre er måske sårbare og kan have brug for, at man pakker tingene lidt mere ind i vat. Kan vi vise, at vi kan skabe tillid og drage omsorg for deres børn, så kan vi nå rigtig langt i samarbejdet.

Medarbejdernes opgave er bl.a. at hjælpe de unge med at løsrive sig fra forældrene og blive selvstændige unge mennesker.

– Forældrene har gjort et fantastisk arbejde og har virkelig knoklet for, at deres børn fx kan bruge tegn-til-tale. Min opgave er bl.a. at hjælpe med til, at den færdighed vedligeholdes. De er flyttet hjemmefra, og forældrenes rolle er at være forældre og ikke andet. Derfor tilbyder jeg fx altid at skifte ble på deres barn, når forældrene er på besøg.

I begyndelsen fyldte forældresamarbejdet meget på personalemøderne, men det gør det ikke så meget mere, fortæller Sandra Borgwardt Wahlgren.

– Det er en tidsproces, hvor forældrene kan se, at vi kan drage omsorg for deres børn. Og vi har omvendt i personalegruppen rykket os meget, fordi vi kan se, at det er hårdt at være forældre. Man er mere sårbar, end forældre til andre unge er, og afhængig af, at vi kan drage omsorg for deres børn. Men vi har også lov til at sige fra, når forældrene overskrider vores grænser. ■

MAGTANVENDELSER

Voldsdom chokerer advokat

I min optik bør dommen give anledning til, at fx socialministeren kigger på lovgivningen om magtanvendelser. Jeg synes ikke, at det er i orden at ansatte på institutioner for ufattelig komplicerede børn, har så begrænsede muligheder for – i citationstegn – at sætte børnene på plads

Torben Koch, advokat

Torben Koch var med egne ord 'chokeret', da han sidste år tabte en sag i landsretten. Forstanderen på en kommunal døgninstitution blev dømt for vold efter bl.a. at have ført en dreng fra sit værelse og ind i et andet rum, hvor han skulle rydde op efter hærværk. Socialpædagogerne er uenige med advokaten

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Illustration: Rasmus Meisler / Spild af Tid

Der skal meget til at chokere mig efter 25 år som advokat, men jeg må sige, at jeg er meget overrasket og chokeret over denne sag. Jeg synes simpelt hen ikke, det er retfærdigt. Hverken over for min klient eller over for andre, der arbejder med potentielt voldelige unge.

Sådan siger advokat Torben Koch, der sidste år tabte en sag i landsretten, hvor en forstander på en kommunal døgninstitution blev idømt 40 dages betinget fængsel for vold mod to af de anbragte unge og på baggrund af dommen mistede sit job.

– Jeg var helt sikker på, at han ville blive frifundet, og i min optik bør dommen give anledning til, at fx socialministeren kigger på lovgivningen om magtanvendelser. Jeg synes ikke, at det er i orden, at ansatte på institutioner for ufatteligt komplicerede børn har så begrænsede muligheder for – i citationstegn – at sætte børnene på plads. Børn, der selv om de måske kun er 13-14 år gamle, i værste fald kan slå personalet ihjel, siger han.

Socialpædagogerne er helt uenige med advokaten og formand Benny Andersen siger:

– Socialpædagoger har mange faglige og pædagogiske redskaber til at sætte grænser for børn og unge. Men at 'sætte på plads' via magt er bestemt ikke et af dem. Og det skal det heller ikke være.

To forskellige forhold

Voldsdommen bygger på to forskellige 'forhold', som det hedder i retsplejen. Forstanderen er både

fundet skyldig i at have slået drengen 'Nick' med flad hånd, skubbe et bord ind i hans bryst og presse hans hoved ned i bordpladen. Og i at slæbe drengen 'Ali' cirka 10 meter hen ad gulvet. Når det gælder forholdet vedrørende Nick, mener Torben Koch, at forstanderen er dømt uretmæssigt.

– Hvis han havde slået med flad hånd, ville det være vold, men det, han har gjort, er at rive fat i siden af drengens kasket og smide den på bordet, fordi han ville have ham til at se ham ind i øjnene. Han har heller ikke skubbet bordet ind i Nick for at udøve vold, men er måske kommet til at skubbe til bordet, da han rejste sig fra det for at gå over til Nick. Men i det spørgsmål kan jeg nu ikke gøre andet end at tage til efterretning, at Østre Landsret altså har vurderet beviserne anderledes end mig, siger han.

Når det gælder forholdet vedrørende Ali, er der ingen tvivl om, at forstanderen har gjort det, han er fundet skyldig i – han erkender selv at have taget fat i Ali og ført ham fra hans værelse og ud til et fællesrum, hvor han havde udøvet hærværk og skulle rydde op.

I Torben Kochs øjne er der – i modsætning til forhold ét – ikke tale om en fejl i retten, men om en problematisk lovgivning, der stiller de ansatte dårligt.

– Jeg mener, at ansatte på fx døgninstitutioner bør have beføjelser, så de i sådan en situation må føre den unge og sige: 'Nu skal du komme med'. Hvis de ikke kan sætte sig i respekt, forrykkes magtbalancen mellem de anbragte og de ansatte, og jeg er chokeret over, at det ikke er tilladt, siger Torben Koch.

Slag og spark

Af vidneforklaringerne i Roskilde Byret fremgår det, at forstanderen blev kaldt ud på døgninstitutionen efter en voldsom episode, hvor Ali var blevet fastholdt fem gange. På baggrund af vidneforklaringen fra en af de andre medarbejdere, beskrives episoden således i domsudskriften:

'Ali kastede uhæmmet med tingene. Der lå lysestager, urtepotter og sko over det hele. Fastholdelserne var nødvendige for at beskytte et andet barn og dem selv. Ali var meget udadretagerende. Vidnet fik spark og slag og blev ramt af en urtepotte, så hans telefon gik i stykker. Vidnet

Socialpædagoger har mange faglige og pædagogiske redskaber til at sætte grænser for børn og unge. Men at 'sætte på plads' via magt er bestemt ikke et af dem. Og det skal det heller ikke være

Benny Andersen, formand,
Socialpædagogerne

bad Ali rydde op, hvilket Ali nægtede. Ali gik herefter ned på sit værelse.'

Efterfølgende gik forstanderen ind på Alis værelse, hvor han bad ham rydde op. Da Ali nægtede, fortæller forstanderen selv, at han trak ham ind i fællesrummet. I forstanderens øjne var det en lovlig magtanvendelse, men det var Østre Landsret ikke enig i.

Af magtanvendelsesbekendtgørelsen fremgår det da også, at det kun er tilladt med fysisk magt at føre et barn til et andet opholdsrum, hvis barnet er til fare for sig eller andre – eller fortsat ophold i fællesrummet er 'uforsvarligt'.

Forstanderen indberettede selv begge episoder som magtanvendelser, og først et halvt år efter blev han politianmeldt af to tidligere ansatte. Forstanderen mener selv, at det var en form for hævn efter en afskedigelse og manglende forlængelse af et vikariat.

I byretten blev forstanderen også dømt for at have slået Ali, men det blev han frifundet for i landsretten.

Uacceptabelt at tillade

I modsætning til advokat Torben Koch mener Socialpædagogerne ikke, at loven bør ændres, så det fx bliver lovligt med magt at føre et barn ind i et andet rum for at rydde op efter hærværk.

– At tillade den slags magt vil være helt uacceptabelt set med vores øjne. Der er ikke tale om, at en ung er til fare for sig selv eller andre, men der er alene tale om, at magt bruges som en opdragende eller straffende indsats. Det skal vi aldrig tillade, siger Benny Andersen.

Sagen vækker ikke hans bekymring for, om socialpædagoger generelt tror, de er på lovens sikre grund, når de anvender magt – og så alligevel ikke er det.

– Jeg har rigtigt svært ved at forestille mig, at en socialpædagog af i dag vil mene, at det er en lovlig magtanvendelse at bruge magt til at føre en ung til et opholdsrum alene med det sigte at få den unge til at udføre en bestemt handling. For år tilbage har jeg hørt drøftelser af den slag, men der er socialpædagoger og socialpædagogisk indsats ikke i dag, siger han.

Et udvalg under Socialministeriet kigger for øjeblikket nærmere på reglerne for magtanven-

delse og ventes snart at komme med et forslag til eventuelle lovændringer. ■

Navnene på 'Ali' og 'Nick' er ændret. Artiklen er led i Socialpædagogernes tema om magtanvendelser. Læs mere på www.socialpaedagogen.dk/tema

FREMTIDSVISION

Vi skal huske, at nogle børn fortsat har brug for mere specialiserede tilbud, som både skal være til stede og udvikles

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

KL vil fremme udsatte børns chancer

Tidlig indsats, tværfagligt samarbejde og fokus på effekt. Det er blandt slagordene i KL's udspil om udsatte børn og unge. Socialpædagogerne bakker op om udspillet

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

De udsatte børn – Fremtiden er deres. Sådan lyder titlen på KL's udspil om udsatte børn og unge. Udspillet giver KL's bud på, hvad der skal til, for at flere udsatte børn og unge får et hverdagsliv, der ligner alle andres.

I forordet skriver KL's formand Martin Damm (V) og administrerende direktør Kristian Wendelboe, at vi lige nu står midt i et paradigmeskifte – altså et skifte mellem to forskellige måder at tænke indsatsen:

– Fra at have henvist børn og unge med særlige behov til specialiserede tilbud, er kommunerne godt i gang med en omstilling, der sikrer, at hovedparten af alle børn og unge kan være i et almindeligt dagtilbud, gå i skole, få en ungdomsuddannelse og have et fritidsliv på lige vilkår. Den vej skal vi fortsætte ad. Frem for ukritisk at tage fat i de foranstaltninger, som er på hylderne, skal der fokuseres på, hvordan vi rent faktisk støtter det enkelte barn og den unge i en positiv udvikling i eget liv.

Hos Socialpædagogerne bliver udspillet langt hen ad vejen modtaget med begejstring:

– Udspillet indeholder mange gode og konstruktive tanker om den konkrete indsats, som rimer med Socialpædagogernes holdninger, siger formand Benny Andersen.

Tre pejlemærker

KL har tre pejlemærker for indsatsen for udsatte børn og unge:

- Tidlig og forebyggende indsats. Det tværprofessionelle samarbejde skal styrkes.
- Helhedsorienteret indsats. Børnene og deres forældre skal opleve at være i dialog med én kommune.
- Målrettet indsats. Der skal fokus på effekt i foranstaltningerne.

Pejlemærkerne glæder Benny Andersen:

– Vi er selv vældig optagede af det paradigmeskifte, der heldigvis er ved at få fodfæste i socialpolitikken. Nemlig, at det bliver anerkendt, at man skal se på en tidlig og forebyggende indsats som en investering – ikke som en udgift. Vi er enige med KL i, at der skal sættes målrettet ind over for udsatte familier, sådan at vi sikrer helhed og sammenhæng i indsatsen.

Han maner dog til forsigtighed, når det gælder ønsket om i højere grad at inkludere udsatte børn i normalområdet:

– Vi skal huske, at nogle børn fortsat har brug for mere specialiserede tilbud, som både skal være til stede og udvikles.

Benny Andersen lægger endvidere vægt på, at der i høj grad er brug for den socialpædagogiske faglighed, hvis KL's mission skal blive til virkelighed.

KL's udspil indeholder en mængde konkrete anbefalinger til kommunerne. De spænder eksempelvis fra en anbefaling om, at alle medarbejdere i kommunen arbejder efter én fælles model for opsporing og forebyggelse på tværs af børne- og ungeområdet, til anbefalinger om et bedre samspil mellem døgninstitutioner og kommunens øvrige tilbud, inddragelse af tandlæger i opsporing af omsorgsvigtede børn, sikring af dagtilbud med et pædagogisk miljø, der kan kompensere for manglende stimulering i hjemmet samt en strategi for, hvordan civilsamfundet, frivilligorganisationer, sportsforeninger med mere kan inddrages i arbejdet.

Svenske metoder

Flere gange fremhæver KL svenske metoder. Det drejer sig eksempelvis om 'indsatstrappen', som KL gerne ser udbredt i alle danske kommuner. Her går indsatsen fra forebyggelse på det nederste trin over indsatser i hjemmet, anbringelse i slægten og almindelig familiepleje og først på det øverste trin anbringelse på institution.

En anden metode, der fremhæves, er forældrekurser for alle førstegangsforældre efter det svenske koncept 'Leksand-modellen' – et koncept, der ifølge KL kan føre til et markant fald i antal skilsmisser, langt færre socialt udsatte børn og unge og bedre udnyttelse af offentlige budgetter.

Om inspirationen fra den anden side af Øresund siger Benny Andersen:

– Vi har meget godt at lære af Sverige, men der er en række markante forskelle på Danmark og Sverige. Ikke mindst den fagprofessionelle: De svenske 'socialarbejdere' svarer til en blanding af vores to danske professioner; socialrådgivere og socialpædagoger. Så man kan derfor ikke med nogen ret bare overføre de svenske modeller én til én. Vi skal i stedet tænke i indhold og i et samarbejde mellem socialpædagoger og socialrådgivere.

Benny Andersen understreger, at mange socialpædagoger allerede i dag arbejder ud fra den cocktail af tidlig indsats, tværfaglighed og helhedsorientering, som KL gerne vil have mere af. Et konkret eksempel er 'Projekt familien på banen' fra Skive Kommune, der handler om at nå unge, der er på vej ud i kriminalitet og dermed er anbringelsestruede.

– Projektet er et tværfagligt samarbejde med SSP, misbrugsrådgivningen, politiet, ungdomsskolen og rådgiverne fra familiesektionen. Hovedformålet med projektet er at finde en mulighed for at holde familierne sammen – til gavn for alle i familien. Projektet aktiverer hele familien i indsatsen for de unge og støtter forældrene i tage sig af de unge, siger han.

KL's udspil refererer bl.a. også til en artikel i Socialpædagogen nr. 10/2014 der belyser, hvordan et døgntilbud på Lolland med succes blev transformeret til et dagtilbud, hvor børnene får støtte i dagtimerne og overnatter hjemme (se www.socialpaedagogen.dk/arkiv). ■

VALGRESULTAT

I oktober 2014 blev der udskrevet valg til LB Foreningens generalforsamling.

LB FORENINGEN

Der skulle i tre valgområder vælges kandidater tilhørende henholdsvis folkeskoleområdet, medlemsgruppe 1, og undervisningsområdet uden for folkeskolen og andre medlemmer uden tilknytning til undervisningsområdet, medlemsgruppe 2.

Valget er gældende for en periode på 4 år fra den 1. maj 2015.

Valgområde 10 Nord- og Midtjylland

Der skulle vælges 3 delegerede for medlemsgruppe 1 samt 1 delegeret for medlemsgruppe 2. Der blev ikke opstillet flere kandidater, end der skulle vælges.

Valgt ved fredsvalg blev:

- Lærer Rita Helbo Jensen, Herning, medlemsgruppe 1.
- Lærer Finn Brask, Holstebro, medlemsgruppe 1.
- Lærer Thomas Steen Rasmussen, Vejle, medlemsgruppe 1.
- Lektor Lea Larsen, Fredericia, medlemsgruppe 2.

Valgområde 11 Østjylland

Der skulle vælges 4 delegerede for medlemsgruppe 1 samt 3 delegerede for medlemsgruppe 2. Der blev ikke opstillet flere kandidater, end der skulle vælges.

Valgt ved fredsvalg blev:

- Pens. lærer Allan Søndergaard, Sabro, medlemsgruppe 1.
- Viceskoleleder Carsten Mørck-Pedersen, Silkeborg, medlemsgruppe 1.
- Konsulent Keld Munniche Andersen, Århus, medlemsgruppe 1.

- Lærer Kurt Drammelsbæk Sørensen, Spentrup, medlemsgruppe 1.
- Lektor Kirsten Petry, Viborg, medlemsgruppe 2.
- Tine Kanne Sørensen, Århus, medlemsgruppe 2.
- Lektor Hedvig Gerner Nielsen, Randers, medlemsgruppe 2.

Valgområde 12 Nordjylland

Der var kampvalg i både medlemsgruppe 1 og medlemsgruppe 2. For medlemsgruppe 1 skulle der blandt 4 opstillede kandidater vælges 3 delegerede og for medlemsgruppe 2 skulle der blandt 3 opstillede kandidater vælges 2.

Valgt blev:

- Pens. skolebibliotekar/lærer Ingeborg Kragh, Aalborg, medlemsgruppe 1.
- Pens. teamleder Erling Schmidt, Aalborg, medlemsgruppe 1.
- Kredsformand Lars Busk Hansen, Hjørring, medlemsgruppe 1.
- Gymnasielærer Martin Hare Hansen, Brønderslev, medlemsgruppe 2.
- Styrmand/lærer Ivan Leth, Sindal, medlemsgruppe 2.

Desuden blev Henning Risager, Strandby valgt som 1. suppleant for medlemsgruppe 1 og Ebbe Nygaard, Aalborg, valgt som 1. suppleant for medlemsgruppe 2.

Venlig hilsen

Carsten Mørck-Pedersen
Formand

Anne Mette Toftegaard
Adm. direktør

LB Foreningen varetager ejerskabet af Lærerstandens Brandforsikring (en del af LB Forsikring A/S).

VIDEREUDDANNELSE

Kandidatuddannelser med pædagogisk perspektiv

Overvejer du en kandidatuddannelse?

Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU) udbyder kandidatuddannelser for både universitets- og professionsbachelorere.

Læs om uddannelserne på edu.au.dk/kandidat

AARHUS
UNIVERSITET

INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)

Ansøgningsfrist **1. april**

Læs mere på kandidat.au.dk

NOTER

Hjælp til børn og unge med psykiske lidelser

Der er hjælp at hente for børn og unge med psykiske lidelser. Med i alt 73 mio. kr. fra satspuljen skal en stribe tværfaglige projekter i børne- og ungdomspsykiatrien fremover bygge bro mellem behandlingssystemet, skolen og kommunen. Formålet er at sikre, at børnene og de unge ikke mister tilknytningen til skolen og hverdagslivet i de perioder, de er indlagt for at få behandling i forbindelse med fx spiseforstyrrelser eller diagnoser som borderline, skizofreni og psykoser. 23 mio. af de bevillingen skal bruges på såkaldte tværfaglige, udegående brobygningsteams. Alle fem regioner modtager penge fra satspuljen.

Imp

Forældre til anbragte børn er ringe stillet

Ny analyse sætter tal på, hvor dårligt forældre til anbragte børn er stillet: Halvdelen er ikke i beskæftigelse eller uddannelse. Halvdelen er enlige forsørgere. Hver 12. far kom i fængsel i anbringelsesåret eller op til fire år før. Mere end 80 pct. har mindst én social eller helbredsrelateret udfordring. Det er KL's nyhedsblad Momentum, der står bag analysen, og til bladet siger afdelingschef Anne-Dorthe Hestbæk fra SFI: 'Profilen stemmer godt overens med tidligere forskning. Forældre til anbragte børn er bare virkelig underprivilegerede og dårligt stillede. Men selv om det ikke er nyt, så er det stadig lige så forfærdeligt og graverende'.

mrk

Pres på forsorgshjem

Desværre. Vi har ikke plads til dig. Sådan kan det lyde, når hjemløse henvender sig til forsorgshjem. Det viser en rundringning, som DR Midt og Vest har lavet. Flere steder står hjemløse på venteliste, og bl.a. i Thisted, Herning og Viborg er personalet nødt til at afvise folk på grund af pladsmangel. Vivi Ponell fra Vibohøj siger til DR Midt og Vest: 'Forsorgshjem må ikke afvise folk, der søger en såkaldt paragraf 10-plads, og har ansvar for at hjælpe de hjemløse videre. Og det er ikke let at hjælpe de hjemløse videre, når andre forsorgshjem også er fyldt op. Så de må lave akutte opredninger'. Rundringningen viser også, at beboerne på forsorgshjemmene generelt bliver yngre og kæmper med mere komplekse problemer.

mrk

Hjemtagelse taget af bordet

Bornholms byråd har besluttet at fortsætte samarbejdet med Familieplejen Bornholm, selv om Børne- og Skoleudvalget anbefalede en hjemtagning af opgaven. Det sker efter, at familieplejerne i Socialpædagogernes netværk for familieplejere udtrykte deres bekymring offentligt. Både i en pressemeddelelse og med kredsformanden som talsmand i TV2 Bornholm. Hvis kommunen skulle overtage opgaven, var familieplejerne bekymrede for, at det skulle gå ud over stabiliteten og kvaliteten, idet de eksempelvis oplever en høj grad af tilgængelighed hos Familieplejen Bornholm og gode muligheder for sparring og supervision i et ligeværdigt forhold.

mrk

SFI-UNDERSØGELSE

Metodemylde på botilbud

SFI har kortlagt de metoder, der bruges på botilbud i Sydjylland. Metodevalget foretages i høj grad af den enkelte medarbejder eller personalegruppe – og de metoder, der er mest evidens for, benyttes kun sjældent

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Hvilke faglige metoder bliver der anvendt på sydjyske botilbud for mennesker med enten udviklingshæmning eller sindslidelser? Og hvorfor?

Det spørgsmål har SFI undersøgt for Region Syddanmark, for som SFI-forskerne skriver:

– Metoder i botilbud er ret ukendt land, ikke blot for mennesker i almindelighed, men også for sagsbehandlere og ledere af kommunale afdelinger og for kommunernes politikere.

Formålet med kortlægningen har været at skabe et overblik og beskrive de metoder, der allerede benyttes – og danne et grundlag for, at kommunerne kan udvikle metoder, der hviler på international evidens.

Kortlægningen bygger bl.a. på interviews, spørgeskemaer og botilbuddenes egne beskrivelser på tilbudsportalen. Den viser, at der i forskernes øjne er tale om et 'metodemylde', idet der bliver brugt 15 forskellige meto-

der rettet mod mennesker med udviklingshæmning og 13 rettet mod mennesker med sindslidelser. Den mest udbredte metode på botilbud for mennesker med udviklingshæmning er 'anerkende pædagogik', mens 'kognitive metoder' er mest udbredt på botilbud for mennesker med sindslidelser.

Usystematisk metodevalg

SFI-forskerne konkluderer, at de faglige metoder, der anvendes i botilbuddene, i de fleste tilfælde bliver fastlagt internt i personalegruppen – eller af det pædagogiske personale, der har med den enkelte beboer at gøre.

– Dette er bemærkelsesværdigt af flere årsager. Det betyder for det første, at de erfaringer og den dokumentation, som samles op i det administrative system, kommer til at spille en meget lille rolle. Det kan for det andet betyde, at der bliver tale om flydende og i nogle tilfælde måske usystematisk brug af metoder, skriver de.

Endvidere konkluderer forskerne, at 'det er påfaldende, at de metoder, der er bedst belyst, og som der er mest evidens for effekten af, også er nogle af dem, der er mindst kendt og benyttet.'

Der sker mange forandringer på metodeområdet, og to tredjedele af botilbuddene planlægger at indføre nye metoder til næste år. ■

Download SFI's rapport via www.kortlink.dk/g8fz

Meddelelse om

INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING

LB FORENINGEN

LB Foreningen F.M.B.A. afholder ordinær generalforsamling på adressen: Kompagnistræde 39, 1208 København K i Kompagnisalen.

Tidspunkt: Lørdag den 18. april 2015, kl. 10.00.

Med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning, herunder med redegørelse for driften i datterselskabet LB Forsikring A/S
3. Fremlæggelse og godkendelse af årsrapporten for 2014
4. Beslutning om anvendelse og fordeling af årets overskud i henhold til den godkendte årsrapport
5. Forslag fra bestyrelsen om ændring af foreningens vedtægter. Det er bestyrelsens opfattelse, at vedtægtskravene om brug af medlemsblade mv. til offentliggørelse af diverse forhold relateret til foreningens virksomhed

- er utidssvarende i forhold til nutidens kommunikationsformer. Det drejer sig om § 8, 1-3 afsnit: vedrørende meddelelse om valg af delegerede, § 8, 12. afsnit: vedrørende meddelelse om valgresultatet og § 10, 3. afsnit: vedrørende indkaldelse til generalforsamlinger
6. Godkendelse af lønpolitik for LB Foreningen
 7. Valg af revisor
 8. Eventuelt

Senest 14 dage før generalforsamlingen vil dagsorden med de fuldstændige forslag og årsrapport med koncernregnskab være fremlagt til eftersyn for medlemmerne på selskabets kontor.

Materialet vil også kunne findes på www.lbforeningen.dk under menupunktet "Om LB Foreningen" under punktet "Generalforsamling". Adgang til generalforsamlingen har samt-

lige delegerede, der tillige har stemmeret. Endvidere har medlemmer af Lærerstandens Brandforsikring ret til at overvære generalforsamlingen og tage ordet der, dog uden stemmeret.

Anmeldelse om overværelse af generalforsamlingen skal være LB Foreningen F.M.B.A., Direktionssekretariatet, i hænde, senest mandag den 13. april 2014, hvorefter adgangskort vil blive tilsendt.

LB FORENINGEN F.M.B.A.
Farvergade 17
1463 København K

På bestyrelsens vegne
Carsten Mørck-Pedersen
Formand

LB Foreningen varetager ejerskabet af Lærerstandens Brandforsikring (en del af LB Forsikring A/S).

Socialpædagogerne faglige netværk

Arbejder du inden for særlige – mindre – arbejdsområder, har du mulighed for at blive medlem af et landsdækkende fagligt netværk.

Netværkene har som hovedmål at udvikle faglighed og fagets kvalitet på disse særlige socialpædagogiske arbejdsområder.

Der eksisterer i dag 13 landsdækkende netværk for socialpædagoger, der arbejder inden for følgende områder:

- Aflastning
- Døve
- Hospitalspædagoger
- Lærere
- Senhjerneskedede
- Småbørns- og familieinstitutioner
- Ældre
- Domfældte
- Familieplejekonsulenter
- Kommunale fritidstilbud
- Marginaliserede
- Socialpsykiatrien
- Stofmisbrug

Tilmeld dig på www.sl.dk/netværk

SOCIALPÆDAGOGERNE

Formanden på facebook

Bliv ven med
Benny Andersen

www.facebook.com/forbundsformand

BRUGERUNDERSØGELSE

Tilfredshed med boformer for hjemløse

SFI har lavet en ny undersøgelse blandt brugere af forsorgshjem og andre boformer for hjemløse. Undersøgelsen peger på stor tilfredshed – og mange udfordringer

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Det har været dejligt at bo her. De (personalet, red.) har hjulpet mig meget bare ved at være her.

Sådan siger en af deltagerne i en brugerundersøgelse blandt beboere på forsorgshjem,

herberger og andre boformer for hjemløse.

Undersøgelsen, der er lavet af SFI, viser en generel tilfredshed, idet 9 ud af 10 er tilfredse eller meget tilfredse. Alligevel drømmer de fleste om egen lejlighed, og tilfredsheden skal også ses i lyset af, at alternativet kan være livet på gaden, der fx kan være meget utrygt. Fx siger en deltager i undersøgelsen:

– Da jeg sov på gaden, sov jeg med en ti centimeter lang springkniv, men jeg har ikke kniven her. Den er væk nu.

Formålet med undersøgelsen har været at få brugernes perspektiv, og den bygger på 15 dybdegående interviews og spørgeskemasvar fra 185 brugere.

Misbrugsproblemer

Undersøgelsen peger også på en række problemer. Eksempelvis svarer 18 pct. at støj og uro i høj grad er et problem – mens næsten halvdelen svarer, at det kan være et problem at bo et sted, hvor andre har misbrugsproblemer. Som en kvinde siger:

– Det er noget, som stresser andre, som måske kæmper rigtig meget for at holde sig ude af det. Jeg har set en kædereaktion, hvor den ene falder i med druk, og så begynder den næste også, og pludselig vælter alle rundt.

Ni ud af ti brugere drømmer om at flytte i egen bolig, men undersøgelsen påpeger en række barrierer. Eksempelvis fortæller over halvdelen, at de

ikke fik nogen social støtte sidst de boede i egen bolig. Om det lyder en af rapportens konklusioner:

‘Her afdækker undersøgelsen et betydeligt potentiale for en bedre forebyggelse mod udsættelser og hjemløshed. Ligeledes peger undersøgelsen på, at den ofte lange ventetid på en bolig kan være frustrerende for de hjemløse borgere.’

Undersøgelsen peger også på et potentiale for at styrke og forbedre kontakten mellem de hjemløse og kommunens sagsbehandlere. ■

Læs mere om SFI's rapport via www.kortlink.dk/g7pb

Temadag i netværket for socialpædagoger, der arbejder på småbørns- og familieinstitutioner

28. maj 2015 på Mødecenter Odense

Oplæg v. Lene Metner om KRAP: Hvad er KRAP og hvordan arbejder man med det i praksis? At skabe udvikling og forandring med KRAP. Den kognitive pædagogik samt mestring og mestringsstrategier. Se mere på: www.pcaps.dk

Tilmeldingsfrist: 24. april 2015

Yderligere oplysninger og tilmelding: www.sl.dk/småbørn2015

Landsmøde og netværkskonference for fagligt ældre netværk

2. – 3. juni 2015 på Hotel Severin i Middelfart

Emne: Kerneopgave og kerneydelser

Tilmeldingsfrist: 25. marts 2015

Yderligere oplysninger og tilmelding: www.sl.dk/ældre2015